

Luku 17

**Unioni yhteistä
turvaa etsimässä**

Oppikirjan s. 142-147

Nyt: Lue kpl 17. Unioni yhteistä turvaa etsimässä (s. 142-147). Pedanet.

- **Tehtävä 2. Miten EU tekee päätökset yhteisestä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta?**
- **Tehtävä 3. Miksi sotilaallista ja siviilikriisinhallintaa on vaikea erottaa toisistaan?**
- **Tehtävä 5. Puolusta ja kritisoi väitettä: Lissabonin sopimus lisää Suomen turvallisuutta.**

Tehtävä 1. Miksi Euroopan unioni pyrkii yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan?

- 1. Yhteistyö on keino ehkäistä ja ratkaista kriisejä.**
- 2. Yhdessä toimiminen tekee unionista maailmalla vahvemman toimijan.**
- 3. Yhteisellä ulko- ja turvallisuuspolitiikalla EU voi tehokkaammin ajaa tavoitteitaan:**
 - Rauhan säilyttämistä sekä demokratian ja ihmisoikeuksien edistämistä.**

EU:n päätökset ulko- ja turvallisuuspolitiikasta

- 1. Eurooppa-neuvosto luo suuntalinjat.**
- 2. EU:n neuvosto määrittelee yhteiset toimet ja kannat eri asioihin.**
- 3. Päätökset yleensä yksimielisiä.**
 - On suunniteltu määräenemmistöpäätöksiä.
- 4. Jokaisella jäsenmaalla on veto-oikeus päätöksiin.**
 - eli voivat estää päätösten toteutumisen.
 - Tämä korostaa jäsenmaiden hallitusten roolia.
 - Päätökseen kuitenkin riittää, ettei mikään jäsenmaa aktiivisesti vastusta sitä.

EU:n päätökset ulko- ja turvallisuuspolitiikasta

5. Päätöstä vastustava jäsenmaa voi jättäytyä päätöksen ulkopuolelle.

- Sen ei tarvitse estää sitä, mutta se ilmaisee eriävän kantansa asiaan.

6. EU:n neuvostoon kuuluva ulkoasiainneuvosto tekee päätökset käytännön asioissa.

- Voivat olla esim. kriisinhallintaoperaatiot tai humanitaariset katastrofit.
- Ulkoministerit kokoontuvat kerran kuukaudessa.

<https://yle.fi/a/74-20150471>

Tehtävä 2. Miten EU tekee päätökset yhteisestä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta?

1. Eurooppa-neuvosto luo suuntalinjat.
2. EU:n neuvosto määrittelee yhteiset toimet ja kannat eri asioihin.
3. Päätökset yleensä yksimielisiä.
4. Jokaisella jäsenmaalla on veto-oikeus ulko- ja turvallisuuspoliittisiin päätöksiin, eli ne voivat estää päätösten toteutumisen. Tämä korostaa jäsenmaiden hallitusten roolia. (Päätökseen kuitenkin riittää, ettei mikään jäsenmaa aktiivisesti vastusta sitä.)
5. Päätöstä vastustava jäsenmaa voi jättäytyä päätöksen ulkopuolelle, jolloin sen ei tarvitse estää sitä, mutta se ilmaisee eriävän kantansa asiaan.
6. EU:n neuvostoon kuuluva ulkoasiainneuvosto tekee päätökset käytännön asioissa, joita voivat olla esim. kriisinhallintaoperaatiot tai humanitaariset katastrofit

Tehtävä 3 a) Mitä yhteisiä piirteitä on sotilaallisella kriisinhallinnalla ja siviilikriisinhallinnalla?

Kumpikin

- pyrkii ehkäisemään kriisin ennalta
- yrittää estää puhjenneen kriisin leviämisen
- tehdään EU:n rajojen ulkopuolella
- EU tekee yhteistyötä muiden kriisinhallinnan toimijoiden kanssa (Nato, YK, Etyj jne.)

Tehtävä 3 b) Mitä eroa niillä on?

- **Sotilaallisessa kriisinhallinnassa voidaan joutua turvautumaan väkivaltaan.**
- **Sotilaallisessa kriisinhallinnassa toimijat ovat sotilaita (kriisinhallintajoukot)**
- **Siviilikriisinhallinnassa viranomaisia tai eri alojen asiantuntijoita.**

Tehtävä 3 c) Miksi niitä on nykyään vaikea erottaa toisistaan?

- **Kriisit ja sodankäynnin menetelmät ovat muuttuneet esim. hybridisodankäynnin myötä.**
 - **Vaikeissa kriiseissä tarvitaan molempia.**
 - **Siviilikriisinhallinnalla pyritään luomaan vakaat olot yhteiskuntaan.**
 - **Siviilikriisinhallintaa suojataan sotilaiden avulla.**
- **Kokonaisvaltainen kriisinhallinta: Sotilaallisia ja ei-sotilaallisia keinoja käytetään kulloiseenkin tilanteeseen sopivimmalla tavalla.**

1. Etsi netistä Lissabonin sopimus ja tutki, mitä siinä sanotaan avunantovelvoitteesta jäsenmaiden välillä.

- “Jos jäsenvaltio joutuu alueeseensa kohdistuvan aseellisen hyökkäyksen kohteeksi, muilla jäsenvaltioilla on velvollisuus antaa sille apua kaikin käytettävissään olevin keinoin Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 51 artiklan mukaisesti. Tämä ei vaikuta tiettyjen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustuspolitiikan erityisluonteeseen”**

Lisätehtävä: Etsi netistä Lissabonin sopimus ja tutki, mitä siinä sanotaan avunantovelvoitteesta jäsenmaiden välillä.

- **“Jos jäsenvaltio joutuu alueeseensa kohdistuvan aseellisen hyökkäyksen kohteeksi, muilla jäsenvaltioilla on velvollisuus antaa sille apua kaikin käytettävissään olevin keinoin**
Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 51 artiklan mukaisesti. Tämä ei vaikuta tiettyjen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustuspolitiikan erityisluonteeseen”

Tehtävä 5. Puolusta ja kritisoi väitettä: Lissabonin sopimus lisää Suomen turvallisuutta.

Puolesta:

- **Sopimus vahvistaa yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa.**
- **Sopimukseen sisältyvä avunantolauseke velvoittaa jäsenmaat auttamaan toisiaan.**

Vastaan:

- **Unionin yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka ei toimi kovin hyvin käytännössä.**
- **Avunantolauseke on liian epämääräinen. Mitä apua toiselle jäsenmaalle pitää antaa?**
- **EU ei edelleenkään ole sotilasliitto. Suomi ole saanut mitään maalta sotilaallisia turvatakuita.**

Lissabonin sopimuksesta (2009):

”Jos jäsenvaltio joutuu alueeseensa kohdistuvan aseellisen hyökkäyksen kohteeksi, **muilla jäsenvaltioilla on velvollisuus antaa sille apua** kaikin käytettävissään olevin keinoin Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan 51 artiklan mukaisesti. Tämä ei vaikuta tiettyjen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustuspolitiikan erityisluonteeseen.”

Avunannosta päätettävä yksimielisesti

Mitä käytännössä?

- **Henkistä tukea?**
- **Pakotteita ja sanktioita?**
- **Sotilaallista apua?**

Toistaiseksi pyydetty yhden kerran:

- **Ranska, terrori-isku Pariisissa 2015**

2. Etsi uutisia tai artikkeleita avunantovelvoitteen ensimmäisestä virallisesta täyttöpyyntöstä (Ranska 2015).

a) Miksi Ranska pyysi apua?

- **Ranska pyysi apua, kun terroristijärjestö Isis teki Pariisiin terrori-iskun vuonna 2015.**

b) Minkälaista apua jäsenmaat antoivat Ranskalle?

- **Apu koostui erilaisista terrorismin vastaisista toimista ja tuesta kansainvälisille kriisinhallintaoperaatioille.**

c) Mitä apua Suomi antoi Ranskalle?

- **Suomi lupasi jatkaa Irakin kurdi-joukkojen koulutusta taistelua Isisiä vastaan.**
- **Viranomaisyhteistyötä Ranskalle.**
- **Suomi vastasi Ranskan marraskuussa tekemään avunantopyyntöön lähettämällä 160 sotilasta Libanoniin YK:n UNIFIL-operaatioon.**

Solidaarisuuslauseke

- EU:n toimet terrorismin torjumiseksi kuuluvat rikosasioissa tehtävän poliisiyhteistyön ja oikeudellisen yhteistyön eli Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) V osaston alaan. Perussopimuksen 83 artiklassa viitataan nimenomaisesti terrorismiin vakavana rikollisuuden muotona.
- SEUT:n 222 artiklassa on solidaarisuuslauseke. Sen mukaisesti **EU-maat voivat ryhtyä yhteiseen toimeen, jos yhteen niistä kohdistuu terroristihyökkäys.**